

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ

Πώς αναγνωρίζεται η σεξουαλική βία

— Γιατί τα παιδιά και οι νέοι δυσκολεύονται να μιλήσουν;

Η σεξουαλική βία είναι κάτι για το οποίο σπανίως τα παιδιά και οι έφηβοι συζητούν με κάποιον ενήλικα, ιδίως όταν το ζήτημα αφορά στους ίδιους, διότι:

- ▶ ενδέχεται να εξαναγκαστούν σε σεξουαλικές πράξεις από ένα άτομο εμπιστοσύνης (άντρα ή γυναίκα) που κατέχει μια θέση ισχύος, όπως προπονητής, γιατρός, μεγαλύτερος συμπαίκτης ή αρχηγός.
- ▶ ενδέχεται να δεχθούν απειλές και συνέπειες για τους ίδιους και τους οικείους τους εάν προχωρήσουν σε αποκαλύψεις.
- ▶ ενδέχεται να χειραγωγηθούν από έναν ενήλικα που έχει χτίσει μια συναισθηματική σχέση μαζί τους για να κερδίσει την εμπιστοσύνη τους και μπορεί ακόμη και να τους κάνει να πιστέψουν ότι βρίσκονται σε μια «αληθινή» σχέση μαζί τους. Καθώς οι δράστες συχνά καταφέρνουν να χειραγωγήσουν τους συγγενείς του παιδιού και την ομάδα τους, είναι ακόμη πιο δύσκολο για το παιδί να γίνει πιστευτό.
- ▶ στον αθλητισμό, τα παιδιά και τα νέα άτομα μπορεί να εξαρτώνται από την απόφαση ενός ενήλικα σε ό,τι αφορά στην επιλογή του ή στη συμμετοχή του σ' έναν αγώνα. Σε ορισμένα αθλήματα επίσης, οι αθλητές εξαρτώνται από τους ενήλικες για την ασφάλεια και την ευημερία τους. Αυτό είναι ένα πραγματικό πρόβλημα όταν υπάρχει χειραγωγήση.
- ▶ για τους ταλαντούχους νέους αθλητές που ονειρεύονται να γίνουν πρωταθλητές, αυτός ο ψυχολογικός δεσμός μπορεί να είναι ακόμη πιο δύσκολο να σπάσει.
- ▶ ενδέχεται να αισθάνονται ντροπή ή ακόμη και να πιστεύουν ότι ευθύνονται, κατά κάποιο τρόπο, γι' αυτό που συνέβη.
- ▶ σε ορισμένους αθλητικούς κύκλους υπάρχουν «τελετές μύησης» με σεξουαλική βία, οι οποίες είναι αποδεκτές ή δεν λαμβάνονται υπόψη από τους ενήλικες. Υπό αυτές τις συνθήκες, είναι δύσκολο για ένα παιδί να καταγγείλει τους μεγαλύτερους αθλητές/συμπαίκτες.

Θυμηθείτε, ότι η σεξουαλική βία μπορεί να περιλαμβάνει κακομεταχείριση με επαφή ή χωρίς επαφή και μπορεί να περιλαμβάνει κολακεία σε διαπροσωπική επαφή ή μέσω διαδικτύου. Οι δείκτες μπορεί να περιλαμβάνουν φυσικά, συναισθηματικά/ψυχολογικά και προειδοποιητικά σημάδια συμπεριφοράς.

— Σημάδια σεξουαλικής βίας

Πρώτα απ' όλα, είναι σημαντικό να είναι κανείς σε θέση να προσδιορίσει τι συνιστά φυσιολογική σεξουαλική συμπεριφορά στα διάφορα στάδια ανάπτυξης ενός παιδιού και εφήβου. Η Βρετανική Εθνική Εταιρεία για την Πρόληψη της Κακοποίησης του Παιδιού, NSPCC, παρέχει χρήσιμες πληροφορίες γι' αυτό το θέμα στην ακόλουθη ιστοσελίδα:

<https://www.nspcc.org.uk/preventing-abuse/keeping-children-safe/healthy-sexual-behaviour-children-young-people/>

Μεταξύ των συμπεριφορικών ενδείξεων σεξουαλικής βίας σε ένα παιδί είναι:

- ▶ μια πολύ πρόωρη σεξουαλική συμπεριφορά σε σύγκριση με αυτό που κανονικά θα περίμενε κανείς από ένα παιδί αυτής της ηλικίας.
- ▶ μια σεξουαλική έλξη για ενήλικες, παιδιά ή νέους με μεγάλες ηλικιακές διαφορές από τη δική του ηλικία.
- ▶ παρενοχλητική-πιεστική ή επιθετική σεξουαλική συμπεριφορά.
- ▶ ψυχαναγκαστικές συμπεριφορές.
- ▶ σημάδια φόβου για έναν συγκεκριμένο ενήλικα.
- ▶ αναφορές από το σχολείο ή από τον αθλητικό σύλλογο ότι η συμπεριφορά του ανηλίκου επηρεάζει την πρόοδο και τις επιδόσεις του.
- ▶ διαταραχές ύπνου.
- ▶ τάσεις απομόνωσης.
- ▶ ριψοκίνδυνη συμπεριφορά.

Φυσικοί δείκτες:

- ▶ ενοούρηση, εγκόπριση.
- ▶ σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα.
- ▶ κατάχρηση αλκοόλ και ναρκωτικών.

Ψυχολογικοί δείκτες:

- ▶ ψυχικές διαταραχές, άγχος ή/και κατάθλιψη.
- ▶ αυτοτραυματισμός, σκέψεις αυτοκτονίας.
- ▶ διατροφικές διαταραχές.

— Σημάδια χειραγώγησης και ακατάλληλης συμπεριφοράς από ενήλικες ή νέους σε παιδιά/ανηλίκους:

- ▶ επίδειξη μεγαλύτερης προσοχής σε ένα ή περισσότερα παιδιά ή νεαρά άτομα·
- ▶ προσφορά δώρων, μικρές χάρες, ιδιαίτερη μεταχείριση·
- ▶ ιδιαίτερη «προθυμία» να μεταφέρουν το παιδί ή το νεαρό άτομο σε προπόνηση, αγώνες ή οποιοσδήποτε αθλητικές διοργανώσεις εντός/εκτός έδρας·
- ▶ επιδίωξη φιλίας με παιδιά ή εφήβους εκτός οικογενειακού περιβάλλοντος μέσω του διαδικτύου ή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης·
- ▶ διερεύνηση των ορίων ανοχής σε κατάλληλες σεξουαλικές συμπεριφορές, λεξιλόγιο, υπονοούμενα/χιούμορ.

Πολλά άλλα σημάδια πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στα παιδιά και τα νεαρά άτομα, πλέον όσων προαναφέρθηκαν, όπως η κατοχή ακριβών δώρων για τα οποία δεν μπορούν να εξηγήσουν την προέλευσή τους ή ένα ασυνήθιστο μυστήριο γύρω από τα πρόσωπα που συναντούν και τα μέρη που συχνάζουν.

— Αποπλάνηση με σκοπό τη σεξουαλική κακοποίηση

Τα παιδιά και τα νεαρά άτομα μπορούν να πέσουν θύματα αποπλάνησης από ενήλικους ή άλλους νέους. Είναι δύσκολο να ξεχωρίσει κανείς μια τέτοια συμπεριφορά από τη συμπεριφορά ενός ανθρώπου εμπιστοσύνης στον αθλητικό χώρο. Οι δράστες αδικημάτων σεξουαλικής κακοποίησης ή εκμετάλλευσης παιδιών (παιδραστές) μπορούν να αφιερώσουν πολύ χρόνο (μήνες ή ακόμα και χρόνια) στην οικοδόμηση μιας σχέσης με την οικογένεια του παιδιού και τον κοινωνικό του κύκλο, καθώς και με συναδέλφους του αθλητικού συλλόγου. Μπορεί να επιδιώκουν να εξασφαλίσουν θέσεις εμπιστοσύνης και να γίνουν απαραίτητοι ως μέλη ενός συλλόγου ή απαραίτητοι στους συμπαίκτες. Η αποπλάνηση μπορεί επίσης να πραγματοποιηθεί διαδικτυακά και να περιλαμβάνει βία χωρίς φυσική επαφή. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι σύλλογοι, οι υπεύθυνοι αθλητικών εγκαταστάσεων και αθλητικών χώρων πρέπει να έχουν κώδικες συμπεριφοράς για ενήλικες και νέους, που να καθορίζουν τις προσωπικές αλλά και διαδικτυακές σχέσεις. Αυτοί οι κώδικες συμπεριφοράς πρέπει να καθορίζουν με σαφήνεια τα όρια μεταξύ αποδεκτής και μη αποδεκτής συμπεριφοράς. Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφτείτε την ιστοσελίδα:

https://www.researchgate.net/publication/37327383_The_grooming_process_in_sport_Case_studies_of_sexual_harassment_and_abuse

— Références clés

Pro Safe Sport Ιστοσελίδα: www.coe.int/sport/PSS

Η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή έχει κυκλοφορήσει βιβλία και ντοκιμαντέρ που έχουν σχεδιαστεί για να βοηθήσουν τους ενήλικες (προπονητές και αθλητικές ομοσπονδίες) να εφαρμόσουν μέτρα για την προστασία αθλητών όλων των ηλικιών, τον εντοπισμό και την αποκατάσταση της παρενόχλησης και της σεξουαλικής κακοποίησης. Θα βρείτε πληροφορίες για αυτό το θέμα στις ακόλουθες ιστοσελίδες:

<http://sha.olympic.org/home.html>

<https://hub.olympic.org/safeguarding/>

Η Βρετανική Εθνική Εταιρεία για την Πρόληψη της Κακοποίησης του Παιδιού, NSPCC έχει έναν ιστότοπο που παρέχει χρήσιμες πηγές για να βοηθήσει - γονείς και ενήλικες που ασχολούνται με τον αθλητισμό - να εντοπίσουν και να ανταποκριθούν στις διάφορες ανησυχίες που σχετίζονται με τη σεξουαλική βία:

<https://thecpsu.org.uk/resource-library/2017/sexually-harmful-behaviour-by-young-people-in-sport/>

<https://thecpsu.org.uk/resource-library/2015/webinar-understanding-grooming-for-abuse/>

<https://www.nspcc.org.uk/preventing-abuse/child-abuse-and-neglect/child-sexual-exploitation/>

HELLENIC REPUBLIC
MINISTRY OF CULTURE AND SPORT
GENERAL SECRETARIAT OF SPORT

start to talk.org

— Βασικά μηνύματα

Τα παιδιά και οι έφηβοι δύσκολα θα μιλήσουν και βασίζονται στους ενήλικες να παρατηρήσουν τα σημάδια της κακοποίησης και τα σημάδια συμπεριφοράς των δραστών. Είναι σημαντικό οι αθλητικοί φορείς να θεσπίσουν κώδικες συμπεριφοράς για ενήλικες και νέους που θα διαχωρίζουν τις αποδεκτές από τις μη αποδεκτές συμπεριφορές:

- ▶ ΔΕΝ υπάρχει ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗ για σεξουαλική σχέση όταν πρόκειται για παιδί ή νεαρό άτομο·
- ▶ άνδρες, γυναίκες, έφηβοι, αγόρια και κορίτσια ενδέχεται να κακοποιήσουν σεξουαλικά ένα παιδί ή έναν έφηβο·
- ▶ ένα παιδί ή έφηβος μπορεί να πέσει θύμα σεξουαλικής κακοποίησης που διαπράττεται από άνδρες, γυναίκες, εφήβους, αγόρια ή κορίτσια·
- ▶ τα παιδιά και οι έφηβοι έχουν συγκεκριμένα όρια όσον αφορά στο σώμα τους τα οποία πρέπει να γίνονται σεβαστά·
- ▶ τα παιδιά και οι έφηβοι έχουν δικαιώματα η προστασία των οποίων πρέπει να βρίσκεται στο επίκεντρο κάθε δραστηριότητας·
- ▶ η επιτυχία ανήκει αποκλειστικά στον αθλητή. Προπονητές / συνοδοί / οικείο περιβάλλον κάνουν τη δουλειά τους ή/και υποστηρίζουν το παιδί ή τον έφηβο στην προσπάθειά του·
- ▶ ο αθλητισμός είναι ΕΝΑ από τα πολλά περιβάλλοντα στα οποία αναπτύσσονται τα παιδιά και οι έφηβοι, αλλά όχι το ΜΟΝΑΔΙΚΟ. Η οικογένεια, οι φίλοι και η σχολική κοινότητα πρέπει να συνεχίσουν να αποτελούν μέρος της ζωής του αθλητή καθώς εξελίσσεται στον αθλητισμό·
- ▶ τα παιδιά και οι έφηβοι έχουν όνειρα, ιδέες και ισχυρές απόψεις για ό,τι τους αφορά. Πρέπει να εισακούγονται και να λαμβάνονται υπόψη σε όλα όσα σχετίζονται με τη δική τους ανάπτυξη·
- ▶ όταν έχετε υποστεί κάταγμα ζητάτε ιατρική βοήθεια. Είναι εξίσου σημαντικό λοιπόν να ζητήσετε βοήθεια εάν αισθανέστε συναισθηματικό/ψυχικό πόνο.

— Επικίνδυνη σεξουαλική συμπεριφορά μεταξύ των νεαρών ατόμων

Οι περισσότεροι άνθρωποι δεν γνωρίζουν ότι ορισμένοι νέοι μπορεί να παρουσιάσουν επικίνδυνη σεξουαλική συμπεριφορά. Εκτιμάται ότι σχεδόν το ένα τρίτο της σεξουαλικής κακοποίησης διαπράττεται από άλλα παιδιά και νέους (πηγή: Hackett S., 2014, Children and young people with harmful sexual behaviours). Είναι σημαντικό οι ενήλικες που ασχολούνται με τον αθλητισμό να είναι προσεκτικοί στα σημάδια μιας τέτοιας συμπεριφοράς και να γνωρίζουν πώς να αντιδρούν.

Ορισμένες αθλητικές ομάδες εμπλέκονται σε τελετές μύησης ή κάνουν «καψώνια» και προχωρούν σε βίαιες σεξουαλικές και επικίνδυνες συμπεριφορές. Αυτές οι κακοποιήσεις σηματοδοτούν ανεξίτηλα τη ζωή των θυμάτων, των μαρτύρων, αλλά και των νεαρών δραστών. Αυτές οι ενέργειες πρέπει να αντιμετωπίζονται ως παραβιάσεις των κωδικών συμπεριφοράς και ως εν δυνάμει ποινικά αδικήματα.